

ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
Τομέας Βυζαντινών Ερευνών

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΛΗ΄
(2024-2025)

Τα μαθήματα διεξάγονται αποκλειστικά μέσω διαδικτύου.

ΚΟΣΤΟΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ

Για μία ή δύο διδασκόμενες θεματικές: 30 ευρώ

Για τρεις ή περισσότερες (έως και όλες) διδασκόμενες θεματικές: 50 ευρώ

Τα χρήματα καταβάλλονται κατά την εγγραφή.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ

- 1) Συμπληρώνετε το ηλεκτρονικό δελτίο στη διεύθυνση: <https://forms.gle/rXxtZ3jDJ41pQ4Vc7>
- 2) Καταθέτετε το χρηματικό ποσό στον τραπεζικό λογαριασμό του ΕΙΕ (βλ. ηλεκτρονικό δελτίο),
- 3) Αποστέλλετε το αποδεικτικό κατάθεσης με ηλεκτρονικό μήνυμα (e-mail) στη διεύθυνση fie@eie.gr

Ο σύνδεσμος σύνδεσης αποστέλλεται λίγο πριν την έναρξη του πρώτου μαθήματος κάθε θεματικής εφόσον έχει ολοκληρωθεί η εγγραφή. Απαιτείται η εγκατάσταση του δωρεάν λογισμικού Zoom στον υπολογιστή σας καθώς και η γνώση χειρισμού του.

ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

Δίδεται βεβαίωση παρακολούθησης για κάθε μάθημα το οποίο ο συμμετέχων / η συμμετέχουσα έχει παρακολουθήσει ανελλιπώς (ή με ελάχιστες απουσίες για τα πολύμηνα μαθήματα). Όσοι και όσες επιθυμούν να λάβουν βεβαίωση παρακαλούνται να απευθύνουν σχετικό αίτημα στην ηλεκτρονική διεύθυνση fie@eie.gr μετά την ολοκλήρωση του κύκλου, δηλαδή από την 1η Ιουνίου 2025.

Προσοχή:

Η παρακολούθηση των μαθημάτων θα πραγματοποιείται με ανοικτή την κάμερα σε όλη τη διάρκεια των μαθημάτων, εκτός εάν έχει συμφωνηθεί διαφορετικά με τους διδάσκοντες.

Σε κάθε μάθημα τηρείται το ακαδημαϊκό τέταρτο κατά την έναρξη.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

www.eie.gr

και

www.facebook.com/FIE.EIE

Email: fie@eie.gr

☎ 210 72 73 646 (Δρ. Μαρίνα Κουμανούδη)

☎ 210 72 73 644 (Δρ. Νικόλαος Λιβανός)

☎ 210 72 73 641 (Δρ. Ζήσης Μελισσάκης)

☎ 210 72 73 630 (Δρ. Αγγελική Πανοπούλου)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑ ΜΑΘΗΜΑ

Από το Χειρόγραφο στο Έντυπο Βιβλίο

Διδάσκουσα: Βενετία Χατζοπούλου

Ημέρα Δευτέρα, 13, 20, 27 Ιανουαρίου, 3, 10 και 17 Φεβρουαρίου

Ωρα: 7:00-9:00 μ.μ.

Αρχαία Ελληνική Επιγραφική

Διδάσκοντες: Elena Martín González, Σοφία Ζουμπάκη, Χριστίνα Κοκκινιά, Πασχάλης Πασχίδης

Ημέρα Τετάρτη, 5, 12, 19, 26 Μαρτίου, 2, 9, 30 Απριλίου, 7, 14, 21 και 28 Μαΐου

Ωρα: 5:00-7:00 μ.μ.

Αρχαία Ελληνική Νομισματική

Διδάσκουσα: Ευαγγελινή Μάρκου

Ημέρα Δευτέρα, 5, 12, 19 και 26 Μαΐου

Ωρα: 3:00-5:00 μ.μ.

Αρχαιονομία

Διδάσκουσα: Θεοδώρα Ζαφειράτου

Ημέρα Δευτέρα, 5, 12, 19 και 26 Μαΐου

Ωρα: 7:00-9:00 μ.μ.

Βυζαντινή Επιγραφική

Διδάσκων: Γεώργιος Πάλλης

Ημέρα Πέμπτη, 6, 13, 20 και 27 Μαρτίου

Ωρα: 7:00-9:00 μ.μ.

Βυζαντινή Νομισματική

Διδάσκων: Γιάννης Στόγιας

Ημέρα Πέμπτη, 8, 15, 22 και 29 Μαΐου

Ωρα: 5:00-7:00 μ.μ.

Βυζαντινή Σφραγιστική

Διδάσκων: Χρήστος Μαλατράς

Ημέρα Δευτέρα, 10, 17, 24, 31 Μαρτίου, 7 και 28 Απριλίου

Ωρα: 7:00-9:00 μ.μ.

Εισαγωγή στα Οθωμανικά Τουρκικά και στην Οθωμανική Παλαιογραφία

Διδάσκων: Ηλίας Κολοβός

Ημέρα Δευτέρα, 13, 20, 27 Ιανουαρίου, 3, 17 Φεβρουαρίου, 10, 17 και 31 Μαρτίου

Ωρα: 5:00-7:00 μ.μ.

Εισαγωγή στη Βυζαντινή Διπλωματική

Διδάσκουσα: Μαρία Γερολυμάτου

Ημέρα Πέμπτη, 16, 23 και 30 Ιανουαρίου

Ωρα: 5:00-7:00 μ.μ.

Ελληνική Παλαιογραφία

Διδάσκων: Ζήσης Μελισσάκης

Ημέρα Τρίτη, 5, 12, 19, 26 Νοεμβρίου, 3, 10, 17 Δεκεμβρίου, 7, 14, 21, 28 Ιανουαρίου, 4, 11, 18, 25 Φεβρουαρίου, 4, 11, 18 Μαρτίου, 1, 8, 29 Απριλίου, 6, 13, 20 και 27 Μαΐου

Ωρα: 7:00-9:00 μ.μ.

Εραλδική

Διδάσκων: Μάριος Μπλέτας

Ημέρα Πέμπτη, 6, 13, 20 και 27 Μαρτίου

Ωρα: 5:00-7:00 μ.μ.

Λατινική και Ιταλική Παλαιογραφία

Διδάσκοντες: Χαράλαμπος Γάσπαρης, Μαρίνα Κουμανούδη, Λευτέρης Δεσποτάκης, Αριστέα Γρατσέα,

Κατερίνα Κωνσταντινίδου, Νίκος Καποδίστριας, Δημήτρης Κουσουρής, Μάρα Ψάλτη

Ημέρα Τρίτη, 19, 26 Νοεμβρίου, 3, 10, 17 Δεκεμβρίου, 7, 14, 21, 28 Ιανουαρίου, 4, 11, 18, 25 Φεβρουαρίου, 4, 11, 18 Μαρτίου, 1, 8, 29 Απριλίου, 6, 13, 20 και 27 Μαΐου

Ωρα: 5:00-7:00 μ.μ.

Μεσαιωνικά Λατινικά Κείμενα

Διδάσκων: Μιχάλης Κωνσταντίνου - Ρίζος

Ημέρα Τρίτη, 8, 29 Απριλίου, 6, 13, 20 και 27 Μαΐου

Ωρα: 3:00-5:00 μ.μ.

Μεταβυζαντινή Διπλωματική

Διδάσκων: Νικόλαος Λιβανός

Ημέρα Δευτέρα, 5, 12, 19 και 26 Μαΐου

Ωρα: 5:00-7:00 μ.μ.

Τα Έγγραφα του Αγίου Όρους ως Ιστορική Πηγή (10ος-15ος αι.)

Διδάσκων: Κωστής Σμυρλής

Ημέρα Πέμπτη, 14, 21, 28 Νοεμβρίου και 5 Δεκεμβρίου

Ωρα: 5:00-7:00 μ.μ.

Ψηφιακά Εργαλεία Ιστορικής Χαρτογραφίας και Τοπογραφίας

Διδάσκων: Βύρων Αντωνιάδης

Ημέρα Πέμπτη, 15, 22 και 29 Μαΐου

Ωρα: 7:00-9:00 μ.μ.

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

- Τρίτη 19, 26**
5-7 μμ. *Λατινική και Ιταλική Παλαιογραφία* (Χαράλαμπος Γάσπαρης, Μαρίνα Κουμανούδη)
- Τρίτη 5, 12, 19, 26**
7-9 μμ. *Ελληνική Παλαιογραφία* (Ζήσης Μελισσάκης)
- Πέμπτη 14, 21, 28**
5-7 μμ. *Τα έγγραφα του Αγίου Όρους ως ιστορική πηγή (10ος-15ος αι.)* (Κωστής Σμυρλής)

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

- Τρίτη 3, 10, 17**
5-7 μμ. *Λατινική και Ιταλική Παλαιογραφία* (Χαράλαμπος Γάσπαρης)
7-9 μμ. *Ελληνική Παλαιογραφία* (Ζήσης Μελισσάκης)
- Πέμπτη 5**
5-7 μμ. *Τα έγγραφα του Αγίου Όρους ως ιστορική πηγή (10ος-15ος αι.)* (Κωστής Σμυρλής)

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

- Δευτέρα 13, 20, 27**
5-7 μμ. *Εισαγωγή στα οθωμανικά τουρκικά και στην οθωμανική Παλαιογραφία* (Ηλίας Κολοβός)
7-9 μμ. *Από το χειρόγραφο στο έντυπο βιβλίο* (Βενετία Χατζοπούλου)
- Τρίτη 7, 14, 21, 28**
5-7 μμ. *Λατινική και Ιταλική Παλαιογραφία* (Μαρίνα Κουμανούδη)
7-9 μμ. *Ελληνική Παλαιογραφία* (Ζήσης Μελισσάκης)
- Πέμπτη 16, 23, 30**
5-7 μμ. *Εισαγωγή στη Βυζαντινή Διπλωματική* (Μαρία Γερολυμάτου)

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

- Δευτέρα 3, 17**
5-7 μμ. *Εισαγωγή στα οθωμανικά τουρκικά και στην οθωμανική Παλαιογραφία* (Ηλίας Κολοβός)
- Δευτέρα 3, 10, 17**
7-9 μμ. *Από το χειρόγραφο στο έντυπο βιβλίο* (Βενετία Χατζοπούλου)
- Τρίτη 4, 11, 18, 25**
5-7 μμ. *Λατινική και Ιταλική Παλαιογραφία* (Λευτέρης Δεσποτάκης)
7-9 μμ. *Ελληνική Παλαιογραφία* (Ζήσης Μελισσάκης)

ΜΑΡΤΙΟΣ

Δευτέρα 10, 17, 31

5-7 μμ. *Εισαγωγή στα οθωμανικά τουρκικά και στην οθωμανική Παλαιογραφία* (Ηλίας Κολοβός)

Δευτέρα 10, 17, 24, 31

7-9 μμ. *Βυζαντινή Σφραγιστική* (Χρήστος Μαλατράς)

Τρίτη 4, 11, 18

5-7 μμ. *Λατινική και Ιταλική Παλαιογραφία* (Αριστέα Γρατσέα)

7-9 μμ. *Ελληνική Παλαιογραφία* (Ζήσης Μελισσάκης)

Τετάρτη 5, 12, 19, 26

5-7 μμ. *Αρχαία Ελληνική Επιγραφική* (Elena Martín González, Πασχάλης Πασχίδης)

Πέμπτη 6, 13, 20, 27

5-7 μμ. *Εραλδική* (Μάριος Μπλέτας)

7-9 μμ. *Βυζαντινή Επιγραφική* (Γεώργιος Πάλλης)

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

Δευτέρα 7, 28

7-9 μμ. *Βυζαντινή Σφραγιστική* (Χρήστος Μαλατράς)

Τρίτη 8, 29

3-5 μμ. *Μεσαιωνικά λατινικά κείμενα* (Μιχάλης Κωνσταντίνου - Ρίζος)

Τρίτη 1, 8, 29

5-7 μμ. *Λατινική και Ιταλική Παλαιογραφία* (Νίκος Καποδίστριας)

7-9 μμ. *Ελληνική Παλαιογραφία* (Ζήσης Μελισσάκης)

Τετάρτη 2, 9, 30

5-7 μμ. *Αρχαία Ελληνική Επιγραφική* (Χριστίνα Κοκκινιά, Πασχάλης Πασχίδης)

ΜΑΪΟΣ

Δευτέρα 5, 12, 19, 26

3-5 μμ. *Αρχαία Ελληνική Νομισματική* (Ευαγγελινή Μάρκου)

5-7 μμ. *Μεταβυζαντινή Διπλωματική* (Νικόλαος Λιβανός)

7-9 μμ. *Αρχειονομία* (Θεοδώρα Ζαφειράτου)

Τρίτη 6, 13, 20, 27

3-5 μμ. *Μεσαιωνικά λατινικά κείμενα* (Μιχάλης Κωνσταντίνου - Ρίζος)

5-7 μμ. *Λατινική και Ιταλική Παλαιογραφία* (Κατερίνα Κωνσταντινίδου, Δημήτρης Κουσουρής, Μάρα Ψάλτη)

7-9 μμ. *Ελληνική Παλαιογραφία* (Ζήσης Μελισσάκης)

Τετάρτη 7, 14, 21, 28

5-7 μμ. *Αρχαία Ελληνική Επιγραφική* (Χριστίνα Κοκκινιά, Πασχάλης Πασχίδης)

Πέμπτη 8, 15, 22, 29

5-7 μμ. *Βυζαντινή Νομισματική* (Γιάννης Στόγιας)

Πέμπτη 15, 22, 29

7-9 μμ. *Ψηφιακά Εργαλεία Ιστορικής Χαρτογραφίας και Τοπογραφίας* (Βύρων Αντωνιάδης)

ΔΙΔΑΣΚΟΥΝ

Βύρων Αντωνιάδης | Αρχαιολόγος - Ιστορικός, Κύριος Ερευνητής ΙΙΕ/ΕΙΕ

Χαράλαμπος Γάσπαρης | Ιστορικός, Διευθυντής Ερευνών ΙΙΕ/ΕΙΕ

Μαρία Γερολυμάτου | Ιστορικός, Διευθύντρια Ερευνών ΙΙΕ/ΕΙΕ

Αριστέα Γρατσέα | Ιστορικός, Εντεταλμένη Διδάσκουσα Πανεπιστημίου Κρήτης

Λευτέρης Δεσποτάκης | Ιστορικός, Εντεταλμένος Ερευνητής ΙΙΕ/ΕΙΕ

Θεοδώρα Ζαφειράτου | Προϊσταμένη ΓΑΚ νομού Κεφαλληνίας / Διευθύνουσα Ιακωβατείου Βιβλιοθήκης Ληξουρίου

Σοφία Ζουμπάκη | Ιστορικός, Διευθύντρια Ερευνών ΙΙΕ/ΕΙΕ

Νίκος Καποδίστριας | Διδάκτωρ Ιστορίας του Νέου Ελληνισμού

Χριστίνα Κοκκινιά | Ιστορικός, Διευθύντρια Ερευνών ΙΙΕ/ΕΙΕ

Ηλίας Κολοβός | Ιστορικός, Οθωμανολόγος, Διευθυντής Ερευνών ΙΙΕ/ΕΙΕ

Μαρίνα Κουμανούδη | Ιστορικός, Κύρια Ερευνήτρια ΙΙΕ/ΕΙΕ

Δημήτρης Κουσουρής | Ιστορικός, Εντεταλμένος Ερευνητής ΙΙΕ/ΕΙΕ

Κατερίνα Κωνσταντινίδου | Ιστορικός, Καθηγήτρια ΕΚΠΑ

Μιχάλης Κωνσταντίνου – Ρίζος | Φιλολόγος – Παλαιογράφος, Μεταδιδακτορικός Ερευνητής Πανεπιστημίου Πατρών

Νικόλαος Λιβανός | Ιστορικός, Εντεταλμένος Ερευνητής ΙΙΕ/ΕΙΕ

Χρήστος Μαλατράς | Ιστορικός, Εντεταλμένος Ερευνητής ΙΙΕ/ΕΙΕ

Ευαγγελινή Μάρκου | Αρχαιολόγος - Νομισματολόγος, Κύρια Ερευνήτρια ΙΙΕ/ΕΙΕ

Elena Martín González | Φιλολόγος, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια Πανεπιστημίου Valladolid

Ζήσης Μελισσάκης | Παλαιογράφος, Διευθυντής Ερευνών ΙΙΕ/ΕΙΕ

Μάριος Μπλέτας | Νομικός - Εραλδιστής

Γεώργιος Πάλλης | Αρχαιολόγος, Αναπληρωτής Καθηγητής ΕΚΠΑ

Πασχάλης Πασχίδης | Ιστορικός, Διευθυντής Ερευνών ΙΙΕ/ΕΙΕ

Κωστής Σμυρλής | Ιστορικός, Κύριος Ερευνητής ΙΙΕ/ΕΙΕ

Γιάννης Στόγιας | Προϊστάμενος - Ερευνητής, Νομισματική Συλλογή ΚΙΚΠΕ

Βενετία Χατζοπούλου | Φιλολόγος - Παλαιογράφος, ΙΠΑ/ΜΙΕΤ

Μάρα Ψάλτη | Φιλολόγος

Το **Φροντιστήριο Ιστορικών Επιστημών** (ΦΙΕ) οργανώνεται από τον Τομέα Βυζαντινών Ερευνών του Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών (ΙΙΕ / ΕΙΕ). Ιδρύθηκε το 1987 από τον Ν. Γ. Μοσχονά, σήμερα ομότιμο διευθυντή ερευνών του ΙΙΕ / ΕΙΕ, και η λειτουργία του συνεχίζεται εφέτος για τριακοστή όγδοη κατά σειρά περίοδο. Σκοπός του ΦΙΕ είναι η μετάδοση ειδικών επιστημονικών γνώσεων απαραίτητων για την πληρέστερη κατάρτιση όσων επιθυμούν να ασχοληθούν με την ιστορική έρευνα. Τα μαθήματά του αφορούν στις λεγόμενες «βοηθητικές επιστήμες», διδάσκονται από ερευνητές του ΙΙΕ, πανεπιστημιακούς καθηγητές και άλλους ειδικούς επιστήμονες και απευθύνονται σε προπτυχιακούς ή μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες, χωρίς να αποκλείεται η συμμετοχή και άλλων ακροατών με συναφή ενδιαφέροντα. Εφέτος όλα τα μαθήματα του ΦΙΕ διεξάγονται αποκλειστικά μέσω διαδικτύου με χρήση της εφαρμογής zoom.

Υπεύθυνος των εργασιών του Φροντιστηρίου
Χαράλαμπος Γάσπαρης

Συντονιστική Επιτροπή
Μαρίνα Κουμανούδη | Νικόλαος Λιβανός
Ζήσης Μελισσάκης | Αγγελική Πανοπούλου

Διεύθυνση:
Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών / Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών
Λεωφ. Βασιλέως Κωνσταντίνου 48, Αθήνα 11635